

ПЛАТАН ЗВИЧАЙНИЙ, СТАН ТА ВИРОЩУВАННЯ В УКРАЇНІ

Борисов А.Г., гр. 206-23м-01

Науковий керівник – завідувачка кафедри лісових культур, меліорацій та садово – паркового господарства, канд. с.-г. наук, доц. **Ю.М. Біла**
Державний біотехнологічний університет

Вирощування платана звичайного (*Platanus acerifolia*) в Україні є можливим, хоча потребує певних умов догляду, особливо через кліматичні обмеження. Платан добре підходить для вирощування в південних регіонах або в місцевостях з м'яким кліматом, адже він може витримувати морози до -15°C . Однак при сильніших морозах (-25°C) дерево може загинути, тому в холодніших регіонах необхідно застосовувати мульчування і захист на зиму.

Посадка платана здійснюється як насінням, так і живцями. Живцювання — найбільш популярний метод для швидкого озеленення, оскільки живці дозволяють отримати сильне дерево швидше. Вирощування з насіння потребує спеціальної обробки — стратифікації, щоб насіння проросло навесні. Для успішної посадки платана важливо вибрати добре освітлене місце і родючий, дренажний ґрунт. Платани добре підходять для міських насаджень, оскільки вони витривалі до загазованості і забруднення. Їх часто використовують для озеленення парків і вулиць, а також для створення затінку у великих садах.

У містах України платани активно використовують для озеленення вулиць, парків і скверів. Одним із прикладів є Одеса, де платани висаджують уздовж центральних вулиць, таких як Дерibasівська та Приморський бульвар. Платани також популярні в озелененні Києва, зокрема, на Печерську та у Ботанічному саду. Ці дерева добре приживаються в міських умовах завдяки стійкості до загазованості та здатності витримувати кліматичні коливання. Ще один приклад — вирощування платанів у Херсонській області. Там місцеві фермери та ландшафтні дизайнери використовують платани для створення тіньових зон у приватних садах та парках.

Платан звичайний (*Platanus acerifolia*), також відомий як лондонський платан, є одним із найпоширеніших декоративних дерев у містах і парках, завдяки своїй стійкості до міських умов та естетичному вигляду. Проте, попри свою витривалість, це дерево також може страждати від низки хвороб та проблем, які можуть негативно впливати на його здоров'я та зовнішній вигляд. Далі буде детально розглянуто основні захворювання та проблеми платана звичайного, а також методи їх профілактики та лікування.

Платан звичайний (*Platanus acerifolia*), або лондонський платан, є одним із найвідоміших і найпопулярніших дерев у ландшафтному дизайні.

Його величний вигляд, велика стійкість до міських умов і унікальні біологічні властивості зробили його важливим елементом озеленення великих міст по всьому світу, зокрема й в Україні. Це дерево має високі декоративні та екологічні характеристики, що робить його ідеальним для озеленення громадських просторів, парків і бульварів. В Україні платан використовується для створення алей, парків, озеленення вулиць, а також для захисту територій від забруднення та ерозії ґрунтів.

Розглянемо кілька прикладів його застосування:

У столиці України платани часто висаджуються вздовж міських магістралей, на бульварах і в парках. Одним із прикладів є Набережно-Хрещатицька вулиця, де платани створюють мальовничу алею вздовж річки Дніпро. Їх висаджують уздовж тротуарів, щоб забезпечити тінь і прохолоду для пішоходів, а також для покращення загального екологічного стану міста. Ще одним відомим місцем є Маріїнський парк, де платани стають важливим елементом ландшафтного дизайну, поєднуючись із іншими декоративними деревами та квітковими композиціями.

Одеса, завдяки своєму субтропічному клімату, ідеально підходить для вирощування платанів. У Приморському парку, а також уздовж центральних вулиць Одеси, платани створюють чудову атмосферу для прогулянок. Їх велика крона забезпечує тінь у спекотні літні дні, що робить ці райони улюбленими місцями відпочинку як для місцевих жителів, так і для туристів. Крім того, платани додають певного середземноморського колориту, який гармонійно вписується в загальний архітектурний стиль міста.

У Львові платан звичайний активно використовують для озеленення парків та історичних вулиць. Особливо гарним прикладом є Стрийський парк, де платани створюють мальовничі затінені алеї, поєднуючись з іншими історичними насадженнями. Це надає парку певної величності, а також забезпечує комфортні умови для відпочинку та прогулянок. Також платани можна знайти на центральних вулицях Львова, де вони створюють естетично привабливі композиції разом із архітектурними пам'ятками міста.

У місті Дніпро платани висаджені в парку імені Лазаря Глоби, одному з найстаріших парків міста. Їхні масивні крони забезпечують тінь для відвідувачів парку, створюючи сприятливі умови для відпочинку навіть у спекотні літні дні. Це дерево також добре вписується в загальну архітектурну композицію парку, доповнюючи його культурну спадщину.

У Харкові платани часто використовуються для озеленення міських бульварів та площ. Зокрема, на Сумській вулиці можна зустріти ряди платанів, які надають центру міста мальовничого вигляду. Їх використання дозволяє не тільки прикрасити міське середовище, але й створити ефективні зелені зони для очищення повітря та зниження рівня шуму.

Платан відзначається високою швидкістю росту, що робить його ідеальним для швидкого створення тіньових алей або озеленення нових міських районів. Також це дерево є довговічним, здатним рости протягом кількох сотень років, що робить його надійним вибором для тривалого озеленення міських просторів. Платан чудово адаптується до умов міста. Він стійкий до загазованого повітря, пилу та засоленних ґрунтів, що робить його незамінним для озеленення міських територій. Крім того, він добре переносить формування крони та обрізання, що дозволяє підтримувати його в належній формі навіть на вузьких міських вулицях.

Саме завдяки своїм унікальним властивостям, екологічній користі, функціональності та естетичності зовнішнього вигляду платан звичайний став одним з елементів міського озеленення України.

Платан звичайний широко використовують у міських умовах через його здатність переносити забруднення повітря, щільну забудову та складні кліматичні умови. Це дерево особливо популярне в озелененні центральних вулиць, алей і площ великих міст. Його густа крона забезпечує тінь, що створює приємний мікроклімат для відпочинку пішоходів у парках і скверах.

Однією з значних переваг платана в міських ландшафтах є його виняткова здатність зменшувати забруднення повітря. У зв'язку зі збільшенням рівня забруднення в містах надзвичайно важливим стало створення зелених насаджень, які можуть допомогти пом'якшити шкідливий вплив забруднюючих речовин у повітрі. Саме цей вид платану відомий своєю чудовою здатністю поглинати та фільтрувати забруднюючі речовини, що робить їх чудовим вибором для покращення якості повітря в міському середовищі. Велике широке листя дерева діє як природні фільтри, вловлюючи частинки пилу, хімічні речовини та інші забруднювачі повітря, які можуть бути шкідливими для здоров'я людини. Особливо в районах з інтенсивним рухом транспорту або промисловою діяльністю платан звичайний є цінним активом. Широка площа поверхні листя забезпечує широке покриття для захоплення забруднюючих речовин, тоді як щільне листя дерева допомагає створити бар'єр між джерелами забруднення та навколишніми територіями. Крім того, цей платан ефективно знижує рівень шкідливих газів, таких як вуглекислий газ і діоксид азоту, завдяки процесу, який називається фотосинтезом. Під час фотосинтезу дерево поглинає вуглекислий газ і виділяє кисень, тим самим покращуючи загальну якість повітря. Дослідження показали, що використання платанів звичайних у міських ландшафтах може призвести до значного зниження рівня забруднення повітря. Це не тільки приносить користь здоров'ю та добробуту людей, але й сприяє створенню більш стійкого та придатного для життя міста.